

Nr 477.

Av herr Herou m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 108, angående vissa åtgärder till det svenska jordbrukets stödjande.

Meningarna angående de åtgärder, som kunna och böra vidtagas för att stödja det svenska jordbruket, äro synnerligen skiftande. Helt naturligt för övrigt, då ju jordbrukets förhållanden äro varierande och de olika grupperna inom jordbrukarbefolkningen ha så olikartade intressen. Åtgärderna för jordbrukarbefolkningens stödjande måste därför bliva bestämda av synpunkten om vilket skikt av jordbruksbefolkningen, som skall stödjas.

Sådana åtgärder, som föreslås i proposition nr 108 om höjda spannmålstullar och inmalningstvång, komma enligt vår mening icke att hjälpa jordbrukarna utan tvärtom skada deras varaktiga, verkliga intressen. Det är obestridligt att två-, trehundrausen brukningsdelar ha brist på tullskyddad spannmål, det är lika obestridligt att den som köper en vara icke får förbättrad ekonomi genom att priset på denna vara höjes. Regeringens förslag baseras på synpunkter, som kommit till uttryck från eller i varje fall influerats av propaganda från större jordägare. De mötesresolutioner, som omförmälas i propositionen sid. 2—4, ha dikterats av storagrarnernas önskingar. De kunna icke godkännas som uttryck för allmänna önskingar och intressekrav för landets jordbrukare. Jordbrukarnas bottenskikt, småbönder, arrendatorer, lantarbetare, ha i allmänhet motsatta krav, än de som i berörda resolutioner framställts som väsentliga och viktiga.

De låga priserna å spannmål äro för övrigt beroende på sådana orsaker, att det är fåfängt försöka sig på att genom nu föreslagna tullsatser göra svensk spannmålsodling konkurrensduglig med de länder, som tack vare jordbruk av jättemått kunna använda Combinemaskiner och förbilliga produktionskostnaderna.

Om sålunda, som vi i motion nr 34 i andra kammaren sökt påvisa, jordbruket i Sverige bör anpassas alltmer för växtodling till förädling i animalisk produktion, så blir alla åtgärder på att fördyra spannmål reaktionära strävanden, som motverka jordbrukets anpassning och verkliga åtgärder för dess stödjande.

I propositionen hänvisas till sakkunniges utlåtande, varav framgår:

Att priset på jordbruksprodukter »till viss grad» förorsakades av den »rådande disproportionen mellan världsproduktionen av livsmedel och världskonsumtionen av samma artiklar. Genom stark utvidgning av brödsädesarealen i vissa transoceaniska länder och kraftig ökning inom vissa av dessa av den animaliska produktionen hade tillgången ökat i större omfattning än som motsvarade världsbehovet, och särskilt vad Europa beträffar med sin nedsatta

köpkraft kunde förbruka». Å sid. 28—29 i propositionen påvisas att konsumtionen av vete ej företer tendens till ökning i samma omfattning som produktionen. Överskottet av osålt vete har ökats från 3.3 miljoner ton 1925—1926 till 11.5 miljoner ton vid innevarande skördeårs början.

Den allmänna tendensen på olika områden är synbarligen den, att en relativ överproduktion gör sig gällande. Relativ därför att massornas behov ej kan göra sig gällande köpmässigt. Därför att folkmassornas köpkraft är i sjunkande. Åtgärder för ytterligare nedpressning av arbetarnas och böndernas köpkraft måste motarbetas. Vi yrka avslag på ytterligare förhöjning av spannmålstullarna.

Vad tull å havre beträffar så är det väl så, att jordbruket i Sverige icke annat än undantagsvis är inriktat på försäljning av havre, utan i stället inköpas fodervaror för animalisk produktion. Massor av små jordbrukare inköpa havre som foder åt sina i lönearbete, skogsarbete m. m. använda hästar. För en sådan jordbrukare kan en tullsats av 4 kr. pr 100 kg medföra ökad utgift pr år av hundratals kronor. Svenska småbrukare hava fördel av låga priser på fodermedel.

Beträffande inmalningstväng vilja vi endast i korthet antyda, att genomförande av sådant skulle medföra mycken byråkrati, stora kostnader. Konsekvenserna därav bleve säkert i vissa stycken en återgång till »kristidens» av bönderna innerligt hatade tvångshushållning.

Med hänvisning i övrigt till våra motioner i jordfrågan nr 34 och 43 m. fl. hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta

- 1) avslå vad i proposition 108, departementschefens hemställan under punkt 1 föreslås angående införande av nya eller höjande av nu gällande tullsatser,
- 2) avslå vad i proposition 108, departementschefens hemställan under punkt 2 föreslås angående införande av inmalningstväng.

Stockholm den 15 mars 1930.

Oscar Öhman.

Nils Flyg.

Aug. Spångberg.

K. Kilbom.

J. P. Dahlen.

Viktor Herou.

Verner Karlsson.

Edoff Andersson.